

TRIBUNALS

El cas Diana Quer deixa a la corda fluixa la presó permanent revisable

Les veus crítiques denuncien que aquesta llei aprovada pel PP és una “cadena perpètua” encoberta

PAU ESPARCH
BARCELONA

El crim de Diana Quer ha reobert el debat sobre la presó permanent revisable. Aquesta figura controvertida, que es va introduir amb la reforma del Codi Penal de l'any 2015 –aprovada en solitari pel PP–, suposa que el condemnat ha de complir com a mínim 25 o 35 anys de presó (depèn dels delictes). Una vegada passat aquest període, un tribunal ha de valorar, en funció del pronòstic de reinserció, si el pres queda lliure o continua entre reixes. Si es considera que el condemnat no està reinserit tot i haver complert els anys de presó, es manté en reclusió fins que en una nova vista es valori el contrari: només llavors podrà quedar en llibertat.

Aquest enduriment de la norma, que pot deixar una persona a la presó per sempre, podria tenir els dies comptats, perquè a l'octubre el Congrés de Diputats va aprovar –només amb el rebuig del PP– una proposició de llei que demana suprimir aquesta pena. A més, el Tribunal Constitucional s'ha de pronunciar sobre un recurs dels partits de l'oposició al Congrés –que fa dos anys i mig que està pendent– que també reclama derogar la reforma. Aquesta incertesa sobre la presó permanent revisable ha impactat en la resolució del cas Diana Quer, que de moment està obert pels delictes d'homicidi o assassinat, detenció il·legal i contra la llibertat sexual.

L'autor confés del crim de Quer, José Enrique Abuín, conegut com el Chiclé, podria ser condemnat a presó permanent revisable si es confirmen els delictes d'assassinat i contra la llibertat sexual, ja que aquesta pena només es pot imposar en un cas així o si les víctimes són menors de 16 anys, persones especialment vulnerables, assassinats en sèrie o els comesos per una organització criminal. “El Codi Penal recull les inquietuds de la gent i va per darrere de la realitat social”, explica el vicepresident de la secció de dret penal de l'II-lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB), Miguel Capuz, que recorda que la presó permanent revisable es va introduir després de la repercussió d'alguns

Un agent de la Guàrdia Civil amb José Enrique Abuín, conegut com el Chiclé, després d'escorcollar casa seva. LAVANDERA JR. / EFE

crims, com el cas Marta del Castillo. Però l'oposició a aquesta pena no només ha sorgit de l'àmbit polític, perquè, per exemple, el Consell de l'Advocacia Catalana també va mostrar el seu rebuig a la nova figura del Codi Penal quan es va aprovar.

“És una pena que infringeix l'article 25 de la Constitució”, que defensa que una pena privativa de llibertat ha d'estar orientada a la reeducació i la reinserció, assegura el president del Consell, Julio J. Naveira. Afegeix que aquesta figura “amaga una cadena perpètua”, ja que abans de la reforma del Codi Penal la pena de presó tenia un límit de compliment d'un màxim de 40 anys. “Si la justícia busca la reinserció del condemnat,

aquest no pot estar permanentment a la presó”, opina Naveira.

Laura Pascual Matellán, investigadora de l'àrea de dret penal de la Universitat de Salamanca, afirma que la presó permanent revisable “és un eufemisme de la cadena perpètua”. Argumenta que la pena es revisa després de molts anys de presó i que una estada llarga entre reixes suposa la dessocialització del reclus. “Es considera la presó com l'escola del crim: s'hi entra malament, però se'n surt pitjor”, apunta. En canvi, Capuz matisa que la permanència del condemnat a la presó depèn de la seva reinserció quan es revisa la pena. Recorda que el Tribunal Europeu de Drets Humans va resoldre

Pena
El condemnat ha de complir 25 o 35 anys de presó i després se'n valora la reinserció

–en el cas del pres britànic Arthur Hutchinson– que una cadena perpètua revisable és compatible amb l'article 3 del Conveni Europeu de Drets Humans, que defensa que ningú pot estar sotmès a un tracte degradant.

Des que va entrar en vigor la presó permanent revisable a Espanya, només s'ha condemnat una persona amb aquesta pena: un parricida de la província de Pontevedra per l'assassinat de les seves dues filles. La Comissió de Justícia del Congrés debatrà a partir del febrer aquesta figura del Codi Penal i, en funció de la posició que en sorgeixi, l'autor confés de la mort de Diana Quer es podria enfrontar (o no) a una pena de presó permanent revisable. ■

Les opinions sobre l'aplicació d'aquesta condemna

Miguel Capuz

VICEPRESIDENT DE LA SECCIÓ PENAL DE L'ICAB

“El Codi Penal recull les inquietuds de la gent i per això acostuma a anar per darrere de la realitat social”

Julio J. Naveira

PRESIDENT DEL CONSELL DE L'ADVOACIA

“Si la justícia busca la reinserció del condemnat, aquest no pot estar permanentment a la presó”

“En realitat la presó permanent revisable amaga una cadena perpètua”

Laura Pascual Matellán

INVESTIGADORA DE LA UNIV. DE SALAMANCA

“Amb una estada llarga entre reixes, es considera la presó com l'escola del crim: s'hi entra malament, però se'n surt pitjor”